

Олена Набока
кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри іноземних мов професійного спрямування
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

ДЕКОНСТРУКЦІЯ ВЛАДИ: СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ ДИСКУРСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ПОЛІТИКІВ

Цікавість до вивчення політичної комунікації привела до того, що в середині 90 років минулого століття з'явився ряд робіт в області дослідження політичного дискурсу, які створили основу для виникнення нової галузі антропологічної лінгвістичної парадигми політичної лінгвістики. Для сучасної політичної лінгвістики характерні всі провідні риси сучасного мовознавства: антропоцентризм (мовна особистість стає точкою відліку при вивченні мовних проявів), експансіонізм (заключення в галузь дослідження лінгвістики ряду суміжних проблем, розширення сфери наукових інтересів), функціоналізм (вивчення мови в дії, у функціонуванні і управлінні комунікацією), експланаторність (прагнення не тільки описати мовні факти, але й пояснити їх зпозиції різних теорій) (Кондратенко, 2017).

У термінах семіотичної концепції політичного дискурсу комунікативно-релевантне визначення політичного дискурсу можливе тільки через взаємозв'язок вербальних і невербальних комунікативних дій у визначеному соціо-психологічному контексті, в якому відправник і отримувач наділені певними соціальними ролями згідно їх участі у політичному житті, яка є предметом акту комунікації. Виходячи з цього, ми пропонуємо трактувати політичний дискурс як комплекс вербальних і невербальних знаків, які складають семіотичний простір сфери конкретної ситуації політичної комунікації і який являє собою продукт цілеспрямованої поведінки семіотичної особистості «політик».

Вербально політичний дискурс відрізняється тим, що в ньому політична лексика термінологічна, а граматичні структури і стилістичні методи мають певну специфіку. Невербально-політичний дискурс характеризується ораторською експресивністю, маніпулятивною риторикою просодичної, мімічної і поведінки жестів, які визначають стереотипи емоційно-психологічної, гендерної і соціальної сфер (Van Dijk, 2008).

Виходячи із специфіки контексту ситуації, ці знакові невербальні і вербальні системи проявляють модифікацію прагматичних значень і функцій під дією різних лінгвальних і екстралінгвальних факторів. Для дослідження політичного дискурсу були розроблені спеціальні методики, серед яких основними є такі лінгвістичні методи, як критичний, когнітивний, дескриптивний (описовий) і кількісний (контент-аналіз) (Wodak & Meyer, 2015).

Основою людського спілкування є мовленнєві дії, а саме планування мовленнєвих дій та вибір оптимального способу досягнення цілей мовця. Конкретні кроки реалізуються, як правило, через різні заходи та дії, які можуть розтягуватися на тривалий час. Тобто ми можемо розглядати комунікацію як стратегічний процес, який реалізується через комунікативні стратегії. Основна дискурсивна стратегія даного оратора майже завжди полягає в деструктивній подачі рішення чи вчинку. Дана стратегія оратора направлена на деструктивний аналіз сприйняття дійсності, що впливає на підсвідомість аудиторії і сприяє підвищенню рівня довіри громади політику.

Список використаної літератури

1. Кондратенко, Н. В. (2017). *Український політичний дискурс: текстуалізація реальності*. Одеса: Чорномор'я.
2. Van Dijk, T. A. (2008). *Discourse and power: Contributions to critical discourse studies*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
3. Wodak, R., & Meyer, M. (2015). *Methods of critical discourse studies* (3rd ed.). London: SAGE Publications.